

Младеновачки Глас

2 4 0 6 2 2 5 1

ДИГИТАЛНО ИЗДАЊЕ

БРОЈ 614

13. фебруар 2026.

Објављена вест више не припада аутору – али његова одговорност остаје

Шта је показало најновије истраживање
Гени ипак одлучују
колико дуго ћемо живети?
страница 2

Иницијатива за обнову
школе у Међулужју страница 4

Акција Агенције за безбедност саобраћаја
Пређите улицу увек
на пешачком прелазу
страница 4

Пишу стручњаци ПССС Младеновац
Микроклиматски услови у
објектима за држање говеда
страница 5

Маркетиншки трикови на декларацијама:
Како нас амбалажа хране
лако заведе? страница 6

У корак са временом
Мој ChatGPT-5 и ја /5
Локалне приче и глобални алгоритми
страница 6

За љубитеље паса
Када почети обуку страница 7

СПОРТ: Одбојка, Прва лига Србије
Младеновац - Клек Србијашуме 3:1
Победа којом настављају борбу за врх табеле
страница 8

Земље ЕУ уводе старије границе за друштвене мреже:

Ево где већ сад млађи од 15 година не могу да имају своје налоге

Европа уводи ограничења за друштвене мреже. Деца и тинејџери до одређене старости суочени су са забранама и верификацијом узраста

Од Француске до Данске, од Шпаније до Грчке, неколико европских земаља тренутно разматра ограничења по старости, правила о родитељском пристанку и строжије системе верификације узраста за децу и тинејџере на интернету. Неки ове мере виде као дуго очекивану заштиту док се други питају могу ли се заиста спровести. Оно што је јасно постало је да односи деце са друштвеним мрежама више нису само питање родитељства, они постају политичко питање.

Шпанија

Премијер Санчез је у уторак изјавио да ће забрана друштвених мрежа за млађе од 16 година бити укључена у закон већ следеће недеље. Није јасно да ли ће предлог добити већину у парламенту. Према Ипсос истраживању о образовању објављеном прошлог августа, 82 посто Шпанаца подржава забрану коришћења друштвених мрежа за децу млађу од 14 година, преноси Магазин Еуропа.

Италија

Италија разматра ограничење коришћења друштвених мрежа за млађе од 15 година и регулацију тзв. „кидфлуенцера“ (деце-инфлуенцера). Предлог укључује обавезну верификацију узраста преко националног система дигиталног ИД-а, у складу са предстојећим правилима ЕУ.

Грчка

Према изворима из владе, Грчка је веома близу да објави забрану друштвених мрежа за децу млађу од 15 година, по узору на аустралијски модел. Паметни телефони су већ забрањени у учионицама, а апликација „Kidds Wallet“ помаже родитељима да контролишу и верификују приступ деце интернету.

Немачка

Влада проучава питање и планира да објави извештај 2026. године. Постоје бројне петиције које траже забрану друштвених мрежа за млађе од 16 година. Ова тема се такође разматра у Одбору за петиције немачког парламента.

Француска

Француска је донела закон који забрањује деци млађој од 15 година приступ друштвеним мрежама. Закон је прошао Националну скупштину и очекује се да ће бити примењен пре почетка наредне школске године у септембру, уз одобрење Сената.

Данска

Данска планира да ограничи приступ одређеним друштвеним мрежама за децу млађу од 15 година. Влада као главне разлоге наводи поремећен сан, губитак концентрације и притисак због онлине односа. Закон ће омогућити родитељима доношење одлуке да дозволе приступ од 13. године.

(ЕУправо зашо.рс)

Шта је показало најновије истраживање Гени ипак одлучују колико дуго ћемо живети?

Наслеђени гени играју знатно значајнију улогу у томе колико дуго ћемо живети него што су научници раније претпостављали, показује ново истраживање. Досадашње студије процењивале су да генетика утиче на животни век у распону од шест до 33 одсто. Међутим, ново истраживање објављено у научном часопису Science сугерише да тај утицај може да износи и до 55 одсто.

„На дужину живота утиче читав низ фактора, од начина живота и генетског наслеђа, до пуке случајности“, објашњава Бен Шенхар, главни аутор студије са Вајцмановог института за науку у Израелу. Како додаје, „чак и генетски идентичне јединке, које живе у сличним условима, не умиру у исто време.“

Циљ истраживања био је да се прецизније утврди колики део разлика у животном веку међу људима може да се припише генетици, а колики факторима из окружења и животним околностима. Према Шенхаровим речима, анализа показује да генетика и остали фактори учествују готово поједнако, свака страна са око 50 одсто утицаја. Научници су поново анализирали податке из ранијих студија на близанцима и уочили да у тим истраживањима често нису узимани у обзир узроци смрти, попут насиља, несрећа или заразних болести. Уместо тога, бележила се само старост у тренутку смрти, што је могло да доведе до погрешних закључака. На пример, ако један близанац доживи 90 година и умре природном смрћу, а други премине у 30. години због инфекције, то може да искриви процену стварног утицаја генетике на дугочечност.

Када су истраживачи у нову анализу укључили чињеницу да се склоност ка инфекцијама и падовима повећава са годинама, резултати су и даље показали да генетика учествује са око половине укупног очекиваног животног века. „Овај проценат није произвољан“, рекао је Шенхар за NBC news. Према његовим речима, „уколико погледате студије близанаца о готово било којој људској особини, често се долази до сличног односа од 50 одсто.“ Он додаје да се то види и код процеса старења, попут узраста у којем наступа менопауза, чија је наследна компонента такође приближно половина.

Посебно су занимљиви примери људи који живе дуже од сто година. „Стогодишњаци не доживе те године пуком срећом. Они поседују заштитне гене који их штите од најштетнијих последица старења“, закључује Шенхар.

Илустрација: ChatGPT-5.2

Председник Србије Александар Вучић посетио Младеновац

Присуствовао отварању реконструисане Гимназије

У Младеновцу је отворена реконструисана Гимназија, у коју је инвестировано око 325 милиона динара. Радови су почели јануара 2024, а урађена је санација и адаптација целе школе која има 586 ученика и 70 запослених. Гимназија у Младеновцу је основана 1950, а зграда у којој је сада је саграђена 1966. године.

Отварању Гимназије присуствовали су председник Србије Александар Вучић, министар за јавна улагања Дарко Глишић, амбасадорка Немачке Анке Конрад, градоначелник Београда Александар Шапић, председница Општине Младеновац Сузана Васић и државни секретар у Министарству просвете Весна Недељковић.

Вучић је захвалио властима у Београду и немачким партнерима који су помогли у финансирању реконструкције Гимназије Младеновац. „То показује колико је важно да бринемо о људима, деци, и да решавамо проблеме. Јер када се школа направи мора и да се одржава. Када направите нову кућу, онда ту кућу неко треба да чисти и реновира. Ово морамо да радимо и у другим местима да добију исти третман, јер школе морају да се обнављају и на годишњем нивоу одржавају” рекао је Вучић.

„Остало нам је још само спортску салу да завршимо за две школе и то ћемо ускоро, већ у наредних месец дана, да кренемо да радимо. Ова школа изгледа прелепо, чисто, уредно и много сам срећан што смо уз подршку града, државе и немачке развојне банке KfW успели да урадимо велику ствар за 586 деце овде у Младеновцу”, рекао је Вучић на церемонији отварања гимназије.

Нагласио је да ће деца у овој школи имати добре услове за рад. Срећан сам што имају овакву прелепу трпезарију, што имају предивна интернет одељења, што је све чисто и уредно, онако како многа деца у Србији нису могла ни да сањају да ће школовање да им изгледа.

„Али још много важније од тога - знам да имамо дивно наставничко особље, људе који желе да се боре и који живе за децу много више него за себе. Желим само да размисле шта је то што морамо да променимо у наставним и научним програмима, шта је то што морамо да урадимо да деци понудимо другачију будућност”, рекао је председник Вучић.

„Ми сада када ово завршимо, следеће године то немамо у буџету. Али мора локална самоуправа о томе да брине. Морамо да оспособимо локалне самоуправе да имају довољно новца да дају. Не морају да граде нове школе, не морају да раде велике реконструкције, али да их оспособимо да могу да финансирају одржавање школа и свих других објеката”, рекао је председник Вучић.

Иначе, председник Вучић изјавио је на отварању реконструисане Гимназије у Младеновцу, да је најважније за привлачење инвеститора у тај крај изградња ауто-пута од Малог Пожаревца до Младеновца, па даље до Аранђеловца и да ће до Београда бити потребно само пола сата вожње.

Извештач: Жељко Мушавчић

Иницијатива за обнову школе у Међулужју

Издвојено одељење Основне школе „Коста Ђукић“ у Међулужју привремено је затворено због неусловности објекта, а ученици наставу тренутно похађају у матичној школи, како би им био обезбеђен безбедан и несметан наставак школовања. Председница Градске општине Младеновац, Сузана Васић, постигла је договор о хитности поступка са градском секретарком за образовање и дечју заштиту, Александром Чамагић, како би се у што краћем року пронашло најбоље решење и ученици вратили у своје школске клупе. Како би се прецизно утврдило стање зграде и степен оштећења, Градска општина Младеновац ангажовала је стручно лице за израду пројекта изведеног стања објекта. На основу тога и поновног утврђивања стања на терену, стручна служба Секретаријата за образовање, у сарадњи са пројектантском фирмом, приступиће изради

комплетне пројектне документације, како би се прибавила дозвола за извођење радова на објекту.

„Наш најважнији задатак је да деци из Међулужја обезбедимо сигуран простор за рад и учење. У сталном смо контакту са Секретаријатом за образовање и дечју заштиту и заједничким снагама убрзавамо све процедуре. Циљ нам је да у најкраћем року сагледамо стање, обезбедимо све дозволе и започнемо радове како би се деца вратила у своје школске клупе у Међулужју. Свако дете у нашој општини мора да има приступ безбедном образовању. Иницијатива коју смо покренули већ даје резултате и нећемо стати док се објекат у Међулужју не доведе у потпуно функционално стање,“ нагласила је председница Градске општине Младеновац, Сузана Васић.

Извор: Младеновац уживо

Децо, прочишћајте пажљиво

Пређите улицу увек на пешачком прелазу

На пешачким прелазима преко широких улица морамо да будемо веома пажљиви јер нам за прелазак преко њих треба много времена и зато морамо добро да осмотримо да ли је безбедно да улицу пређемо. Понекад на средини ових широких улица постоји пешачко острво (попут онога на успони према Спортском центру) и оно је уздигнуто од коловоза. На пешачком острву пешаци могу да застану док прелазе преко коловоза и поново добро осмотре да ли је безбедно да пређу преко другог дела улице. Запамти! На пешачком острву треба да застанемо и да се поново уверимо да су се аутомобили зауставили и да је безбедно да пређемо преко друге половине улице. Улицу никада не смемо претрчавати испред или иза аутобуса, камиона и осталих великих возила. Ово је веома опасно, јер ми смо мали и возачу аутобуса је тешко да нас види. Ако пробамо да пређемо улицу испред или иза ових великих возила, ни возачи аутомобила који се крећу иза аутобуса не могу на време да нас примете, а то је веома опасно јер онда могу и да нас повреде. На путевима ван насеља често нема тротоара. У таквим ситуацијама морамо да се крећемо поред коловоза и то увек левом страном, и у колони један иза другог. Крећемо се левом страном зато што тако можемо да видимо возила која нам долазе у сусрет и да, ако треба, будемо спремни да се мало померимо у страну како би нас аутомобил мимоишао. Када падне мрак, када је облачно, киша или је магла напољу, возачима је много теже да виде

пешаке, а посебно нас децу. Зато је најпаметније да ноћу што мање пешачимо, али ако већ морамо, онда треба да се придржавамо неких важних правила. Увек морамо да носимо одећу која се добро види у мраку! Ако имамо прслук или наруквицу, још боље. Тада је и возачима много лакше да нас виде, а видљиви смо и на већој удаљености.

Крећемо се левом страном зато што тако можемо да видимо возила која нам долазе у сусрет и да, ако треба, будемо спремни да се мало померимо у страну како би нас аутомобил мимоишао. Врло је битно да будемо видљиви свим возачима и зато носимо светлију гардеробу и светлеће траке. Само тако сви могу да нас виде док се крећемо у саобраћају. Када улазимо у аутомобил, морамо пазити како то радимо. У аутомобил се улази увек са десне стране, са тротоара и ово је једино исправно и безбедно. Ако бисмо улазили са леве стране, то значи да бисмо сишли на коловоз, што је веома опасно. Увек треба да излазимо на десну страну из аутомобила, јер је тамо тротоар. Наравно, увек треба да погледамо када отварамо врата да не бисмо њима ударили неког пешака који у том тренутку пролази. Никада не треба излазити са леве стране из аутомобила јер може да нас удари други аутомобил који у том тренутку пролази улицом. - А на крају дана, када исправно урадимо све задатке у школи и безбедно стигнемо до куће, моје другарице, другари и ја једва чекамо да се дружимо. Место где је нама најлепше је наше школско двориште, парк или игралиште, на ком можемо безбедно да се играмо, далеко од саобраћаја и свих возила.

*Агенција за безбедност саобраћаја
Републике Србије*

Који витамини нам зими недостају? /

Иако се о суплементима зими много говори, важно је кренути од основе: ниједан додаток исхрани не може у потпуности да надомести лоше прехранбене навике. **Исхрана као темељ, суплементи као савезници:** Исхрана је и даље темељ доброг здравља, енергије и имунитета, док суплементи имају улогу подршке, нарочито у периодима када тело има повећане потребе или када природни извори једноставно нису довољни. Топла, кувана јела попут супа и чорби не само да пријају организму, већ могу бити одличан начин да унесемо поврће, минерале и течност у исто време. Риба, посебно масна морска риба, доноси природни витамин Д и омега-3 масне киселине, док су јаја и млечни производи добар извор витамина Б12. Цитруси, киви и кисели купус могу допринети уносу витамина Ц, чак и у зимским месецима, док орашасте плодови и семенке обезбеђују цинк и здраве масти. Када се оваква исхрана комбинује са редовним оброцима и довољним уносом течности, организам добија стабилну основу за функционисање. Суплементи тада долазе као логичан и практичан додаток. Витамин Д3 2000 IU надокнађује недостатак сунчеве светлости, витамин Ц додатно јача имунитет, витамин Б12 подржава енергију и нервни систем, док цинк помаже организму да се лакше избори са сезонским изазовима. У тој комбинацији, суплементација није замена за храну, већ продужена рука здраве рутине. **Зима као период бриге о себи, а не исцрпљености:** Зима често носи репутацију периода умора, мањка енергије и учесталих прехлада, али то не мора бити правило. Када разумемо шта се дешава у нашем телу током хладних месеци и на које сигнале треба да обратимо пажњу, много је лакше реаговати на време. Препознавање витамина који зими најчешће недостају и њихово паметно надокнађивање може значајно утицати на то како се осећамо из дана у дан. Уз подршку витамина Д3 2000 IU, витамина Ц, витамина Б12 и цинка, у комбинацији са уравнотеженом исхраном и малим, али доследним навикама, зима може постати период стабилности, фокуса и очуваног имунитета. На крају, можда је зима идеално време да успоримо и посветимо више пажње себи. Не кроз велике промене, већ кроз мале, промишљене кораке: тањир топлог obroка, шољу чаја, мало дневне светлости и додатну нутритивну подршку када је телу најпотребнија.

Mr Ph Биљана Мушавцић

Савеџи: Пишу сџиручњаџи ПССС Младеноваџ

Микроклиматски услови у објектима за држање говеда

Производња заснована на узгоју говеда и здравствено стање узгојних грла у многоме зависи од микроклиматских услова у објектима за држање. Најзначајнији чиниоци су: температура, садржај влаге у ваздуху, брзина кретања ваздуха и заступљеност штетних гасова у објекту. Имајући у виду да су говеда као врста формирана у периоду задњег леденог доба, то указује на разлог њихове знатно боље прилагођености на услове ниске температуре спољашње средине и хладног времена него на високе летње температуре и спарно време.

Уопште узевши, говеда су способна да поднесу велики распон температуре, а да при томе не мењају своју телесну температуру. Оптимална температура је у интервалу од 10 до 20°C. На температури између -4°C и +10°C говеда се лако прилагоде уколико имају могућност кретања уз одговарајућу исхрану. С друге стране, адаптација на високу температуру је тежа, нарочито у условима повишене влажности ваздуха.

Музним кравама највише одговара температура у интервалу од 10 до 15°C, док такозвана зона термичке комфорности (угодности) износи од 5 до 21°C. Телад до 6 месеци старости најбоље се прилагођавају на температуру која је у распону од 15 до 21°C. Са порастом температуре спољне средине убрзава се дисање, што представља и основни механизам за отадавање вишка топлоте из тела, чиме се регулише телесна температура. На високим температурама сва активност организма је усмерена на отпуштање вишка топлоте и постизање нормалног температуралног баланса, што с друге стране отежава конзумирање хране и успорава продукцију

млека. Тако на температурама вишим од 24°C, краве смањују унос хране што за последицу има и опадање производње млека. У амбијенту где се спољна температура задржава на 15°C, конзумирање хране се сразмерно повећава. Топлотни стрес утиче у већој мери на високопроизводне краве него на нископродуктивна грла, а нарочито је штетан на врхунцу лактације. Пракса у производњи утврдила је да се заступљеност млечне масти и суве материје без млечне масти у млеку осетно повећава у зимском периоду у односу на летњи, а слична је ситуација и код крава које се отеле у току јесени и зиме.

Када спољне температуре пређу 30°C, продукција млека знатно више опада од количине млечне масти, што у том периоду условљава повећање процента масти у млеку. И количина хлорида у млеку се повећава са високим спољним температурама, док се процентуална заступљеност лактозе (шећера) и млечних протена видно смањује.

Дијл.инж. Драјољуб Крајновић, ПССС Беоџраг

Пчеларсџтво

Пчелари ОДУСТАЈУ од производње меда због увоза фалсификата?

Све већи број пчелара у Србији размишља о одустајању од производње меда збој нелојалне конкуренције и масовној увозу фалсификованог меда, који обара цену домаћеј производњи и ујрожава ојсџанак ове џране џољо-џривреде.

Домаћи пчелари килограм правог, природног меда продају по цени од око 13 евра, док се на тржишту појављују знатно јефтинији производи сумњивог порекла, који се најчешће продају као мед, иако по саставу нису.

Највећи проблем у сектору пчеларства су фалсификати који су оборили цену правог меда до те мере да многа напуштају пчеларство. Председник Савеза пчеларских организација Србије Родољуб Живадиновић каже да, у зависности од врсте меда, пчелари често не могу да покрију ни трошкове производње. „До јуче је цена багремовог меда на откупу била на нивоу производне цене која је око 4,5 евра. Најнижа производна цена у Србији по килограму меда је 3,5 евра, али понављам, то је врло индивидуално. Ми смо рачунали

од 2011. до краја 2023. године да је производња меда поскупела 43 одсто. Сад је дошло до скупљања додатног поскупљења. неоправдано, сви користе прилику, а откупна цена меда остаје иста”, указује Живадиновић.

Живадиновић упозорава да је тржиште, поред домаћих фалсификата, сада преплављено и увезеним чија се цена креће од 1,3 евра за килограм. „То је 3 до 5 пута мање од производне цене. То су међународни фалсификатори, такозвана међународна пчеларска мафија. Они су пре неколико година ангажовали хемичаре, како би заобишли најсавременије методе

утврђивања фалсификата”, напомиње Живадиновић и напомиње да ће се против тога борити уз помоћ европске платформе. Ускоро се обележавају две године од оснивања Европског пчеларског савеза који је основан у Београду. Живадиновић је навео да је Србија имала лабораторију за контролу квалитета хране која је користила инвентивну методу чији је аутор предложен за Нобелову награду.

„Ми се на нивоу Европске уније боримо да решимо проблем. ЕУ је прихватила и направила радну групу која се зове 'хани платформ' (honey platform) која би требало да до краја ове године дође до методе за испитивање меда, захваљујући којој би 100 одсто били сигурни да је мед прави. То данас уопште није лак посао и то можете да утврдите само ако урадите читав спектар посебних које постоје и да се не понашају председници пчелара”, којима се не бави да се бавите. организација Србије”. Напоменуо је да је та лабораторија на самом почетку свог рада, за само неколико дана на граници зауставила око 200 тона фалсификованог меда. Разлог за престанак рада те лабораторије види у нечијем страху. Сматра да није толико у питању страх од открића фалсификованог меда, колико у потенцијалним открићима фалсификатама ракије и вина.

Извор: Аџромедија

Маркетиншки штрикови на декларацијама: Како нас амбалажа хране лако заведе?

Док су састав и нутритивне вредности важне информације, њих углавном регулишу прописи, па се може очекивати да су тачни. Оно што је далеко проблематично јесу маркетиншки изрази са нејасним, недефинисаним обећањима. „Природно“ – реч која звучи здраво, али не значи много. Један од најчешћих примера је ознака „природно“. Овај израз дуго није имао јасно правно значење, па су га произвођачи користили како би производ звучао здравије него што можда јесте. И данас, иако постоје одређене смернице, не постоји прецизна и свеобухватна дефиниција шта тачно значи „природно“ када је реч о храни.

У пракси, то обично значи да производ не садржи вештачке или синтетичке састојке и додатне боје. Међутим, то се односи само на готов производ – не и на начин на који је сировина узгајана или прерађена. Храна са ознаком „природно“ и даље може бити произведена употребом синтетичких пестицида, може бити високо прерађена или чувати ГМО састојке. А „природно“ је заправо једна од боље дефинисаних маркетиншких ознака, многе друге су још неодређеније.

Посебно треба обратити пажњу на упоредне и субјективне изразе, које је готово немогуће прецизно дефинисати. Најчешћи су „са мање масти“, „са мање шећера“ или „светло“. Иако постоје препоруке о уносу масти и шећера, овакве ознаке се често не наводе у односу на шта је нешто „мање“. Без јасног поређења, те тврдње остају прилично магловите. Неки произвођачи прецизирају да производ има, на пример, 20% мање шећера у односу на претходну рецептуру или конкурентски производ и то је свакако конкретна информација. Али што је ознака неодређенија, то би требало да буде веће упозорење за потрошача. Чак и код израза који имају одређену дефиницију, попут „са ниским садржајем соли“, важно је проверити колико је заправо порција на којој се та тврдња односи. Закључак је једноставан: велике здравствене тврдње треба узети са дозом резерве и увек проверити табелу са нутритивним вредностима.

„Зелено“, „одрживо“, „слободан узгој“ – колико вам те ознаке заиста значи?

Нејасне ознаке нису ограничене само на нутритивне тврдње. Оне су присутне и када је реч о екологији и етици производње. Изрази попут „зелено“ или „одрживо“ немају јасно правно дефинисано значење у контексту декларисања хране. Слично је и са ознакама које се односе на добробит животиња. Термини попут „слободног узгоја“ или „узгој на пашњаку“ могу створити слику животиња које слободно бораве на отвореном, али су у пракси често врло широко и непрецизно дефинисани. Уз то, контрола примене тих ознака није увек доследна.

Сертификати као поузданији водич кроз рафове

Иако је тржиште препуно нејасних тврдњи, постоје и ознаке које су строже регулисане. На пример, ознака „органиско“ подразумева јасно прописане стандарде производње. Органиски производи морају да испуњавају одређене услове – од начина ђубрења и заштите биља, преко забране ГМО, до ограничења употребе антибиотика и хормона у сточарству. Производ означен као „органиско“ мора да садржи најмање 95% органиских састојака, док ознака „100% органиско“ значи да су сви састојци тог порекла. Када је реч о етичким аспектима производње, поузданије су независне сертификације, које се могу проверити и које подразумевају конкретне стандарде и контролу.

Питање поверења

На крају, суштина свих ових ознака – било јасних или нејасних – своди се на поверење. Да ли је произвођач спреман да своје тврдње поткрепи провереним стандардима и сертификатима, или се ослања на звучне, али неодређене изразе? У времену када је амбалажа често снажни маркетиншки алат од самог производа, потрошачи морају бити информисани и проактивни. Читање декларације, разумевање термина и критичко размишљање постају део одговорног избора хране, како за здравље, тако и за животну средину.

Извор: Агромеђија

У корак са временом

Шта ВИ може, а шта не може

Вештачка интелигенција у свакодневици (8) Локалне приче и глобални алгоритми

Вештачка интелигенција функционише на глобалном нивоу. Она учи из огромних база података које најчешће потичу из великих, доминантних средина. Управо ту настаје јаз између локалних прича и глобалних алгоритама.

Локални живот је пун нијанси које се тешко уклапају у опште обрасце. Имена улица, надимци, догађаји које „сви знају“, али нигде нису записани – све то ВИ тешко препознаје. Оно што је у једној средини опште место, у другој не постоји ни као појам.

Зато ВИ често може да понуди тачан, али непримерен одговор. Може да пропусти суштину локалне приче, јер она не лежи у подацима, већ у односу међу људима, у сећању и искуству заједнице. То су ствари које се не уче из базе података.

У локалном новинарству ова разлика је посебно видљива. Приче нису само информације, већ део колективног памћења. Човек зна шта је важно за његову средину, а шта је само формално тачно, али суштински небитно. Када се ВИ користи као помоћ у техничком делу посла – она може бити корисна. Али када покуша да „разуме“ локални дух, без људског посредовања, резултат остаје површан. Још један проблем глобалних алгоритама је њихова склоност ка уједначавању. ВИ тежи да поједностави причу како би је учинила „разумљивом свима“, али управо тиме често губи оно што је чини вредном. Локална прича није важна зато што је универзална, већ зато што је јединствена.

У малим срединама, детаљи носе тежину. Једна реч, једно име или једна фотографија могу да имају значење које се не може објаснити подацима. Човек то зна јер живи у том простору. ВИ то не може да осети, нити да препозна без људског посредовања.

Када се локалне теме препусте искључиво алгоритмима, долази до губитка аутентичности. Приче постају „коректне“, али празне. Тачне, али без душе. Управо зато локално новинарство не може да се ослони на глобалне шаблоне без личне интервенције.

Вештачка интелигенција може да помогне да се локална прича боље структурира или технички уобличи, али њен садржај мора да остане у рукама оних који ту причу живе. Без тога, локално постаје само још једна ставка у глобалној бази података.

Закључак

Глобални алгоритми не могу да замене локално знање. Вештачка интелигенција може да помогне да се прича обликује, али смисао приче остаје у рукама човека који ту средину познаје.

Припремили: ChatGPT-5.2 и Слободан Сиванковић Лицко

За љубишеље паса

Обука паса (1)

Како почети са обуком пса? И колико треба да вежба ваш пас сваки дан? То зависи од сваког пса посебно. Ипак, није неважно колико је пас стар, да ли је потпуно здрав и какав му је темепермент. Здравом и одраслом псу (рецимо, оним средње величине) потребно је око два сата вежби свакога дана. То подразумева доста трчања, апортирања или пливања. Наравно, те активности подразумевају разне шетње али и паузе током вежби. Штенцима од три месеца старости нису потребне никакве посебне вежбе јер се они, током игре, довољно физички уморе. То значи да штенце не треба форсирати да нешто додатно вежбају или уче; они ће се играти онолико колико хоће па и могу у том узрасту.

Штене старо од четири до шест месеци, играће се интензивно 20 до 30 минута неколико пута дневно, посебно ако поред себе има пса или штене, односно ако се са њим играју ваша деца. Игре могу бити разне. За почетак нека то буду шетње у дворишту, трчање са штенетом, бацање лоптице... У овом периоду, а како бисте навикли штене на каснију озбиљнију и сложенију обуку, било би добро да почнете, кроз игру, са основним вежбама послушности. Нека то буде два пута дневно, с тим што вежбице не би требало да трају дуже од 10 до 15 минута.

(Наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

Фото: ChatGPT-5.2

На данашњи дан, 13. фебруар:

1199. У Хиландару је умро Стефан Немања, родоначелник династије Немањића која је владала Србијом 200 година. Велики жупан од 1166. поставио је основе државне самосталности Србије и њене политичке моћи. Повукао се са престола 1196. у корист сина Стефана и замонашио се под именом Симеон у манастиру Студеници.

1633. Инквизиција римокатоличке цркве у Риму лишила је слободе астронома Галилеа Галилеја због његовог залагања за Коперников хелиоцентрични систем.

1787. Умро је дубровачки математичар, физичар, астроном, филозоф и дипломата Руђер Бошковић, један од највећих научника свога доба.

1831. Рођен је српски државник и историчар Јован Ристић. Био је намесник малолетном кнезу Милану Обреновићу (1868-72) и представник Србије на Берлинском конгресу.

1945. Совјетска Црвена армија је у Другом светском рату ослободила Будимпешту, после 50 дана опсаде током које је погинуло 50.000 немачких војника.

1974. Умро је сликар Петар Лубарда, један од најзначајнијих југословенских ликовних уметника 20. века.

1975. Кипарски Турци су у северном делу острва, који је седам месеци раније окупирала Турска, прогласили „Турску федералну државу Кипар“.

1984. Шеф Комунистичке партије СССР-а и државе постао је Константин Черњенко, наследивши преминулог Јурија Андропова. После Черњенкове смрти на власт је ступио Михаил Горбачов, седми и последњи лидер СССР-а.

1990. СССР, САД, Велика Британија, Француска и две немачке државе објавили су план о уједињењу Немачке.

1999. У Београду је сахрањен Пеко Дапчевић, један од првих команданата Народноослободилачке војске Југославије у Другом светском рату.

2000. Папа Јован Павле II затражио је опроштај за све грехове Римокатоличке цркве у прошлости, укључујући и однос према Јеврејима и јеретицима.

2012. Умро је дугогодишњи новинар, уредник и водитељ РТС-а Милоје Мића Орловић, упамћен и као први водитељ Дневника на тој телевизији.

2016. Умро је фудбалер Слободан Сантрач, најбољи стрелац у историји југословенског фудбала са 1.301 постигнутим голом.

2019. Краљевски музеј у Амстердаму изложио је први пут сва дела Рембранта која поседује, поводом 350. годишњице смрти чувеног холандског сликара.

М. Г.

ИЗДАВАЊЕ СТАНОВИ - КУЋЕ

Смештаји Младеновац

063/310-205

ПЛАЦЕВИ

ПРОДАЈЕМ три плаца у Неменикућама - Сопот, укупне површине 108 ари, викенд насеље, дозвољена градња. Сва инфраструктура до плаца, прелеп поглед на Космај. На крају плаца поток и шума. КП 1063/1; 1036/2; 1064/7.

065/8222-605

РАЗНО

Смештаји Младеновац тражи млађу особу за повремени рад као спремачица, 500 динара на сат. Смештај обезбеђен.

063/310-205

ПРОДАЈЕМ КУЋУ

Породична стамбена зграда у Кораћици, Јовиска, етажно грејање, подрум, приземље и поткровље, 106м2, 36 ари, Помоћни објекат 51м2. Све легализовано. Земљиште у грађевинском подручју, асфалт, улично осветљење. Усељиво.

063/8222-603

СПОРТ

Одбојка: Прва лига Србије Младеновац - Клек Србијашуме 3:1

Младеновчани су после рата нерава и тренутака од сјаја до очаја успели да савладају неугодног противника и тако бар једну ноћ проведу на табеларној позицији која води у најелитнији одбајкашки ранг.

Иако су у првом сету деловали надмоћно и добили га убедљиво 25:12, у наставку сусрета као да су пред собом имали неког другог противника који је био потпуно равноправан и претио да оде непоражен из хале младеновачког СЦ „Љубомир Ивановић Геџа“.

Најбољи показатељ су бројке поена из преостала три сета – 27:25, 28:30 и 25:23.

У 18. колу, 15. фебруара од 18 сати, ОК Младеновац се састаје у Новом Саду са екипом Дунав волеј која се налази у доњем делу табеле.

1		Ribnica	17	14	3	48	21	+27	40
2		Novi Pazar	17	13	4	45	24	+21	39
3		Mladenovac	17	13	4	44	25	+19	36
4		Spartak (Lj)	17	12	5	43	23	+20	38
5		Partizan (B)	17	12	5	40	21	+19	35
6		Lucky Star	17	12	5	39	25	+14	33
7		Smederevo Carina	17	11	6	38	27	+11	32
8		Vranje 1093	17	8	9	29	38	-9	22
9		Kosovska Mitrovica	17	7	10	30	37	-7	21
10		Dunav Volley	17	5	12	23	36	-13	17
11		Klek Srbijašume	17	4	13	25	44	-19	13
12		Sloven	17	3	14	25	46	-21	14
13		Užice	17	3	14	18	45	-27	10
14		Novi Sad	17	2	15	13	48	-35	7